

hvis saadanne kunde undgaas“. Her ser vi altsaa det højtærede Ministeriums Bidrag til Samlingen i det sønderjyske Spørgsmaal. Dette Bidrag bestaar i, at Partiernes skulde gøres bekendt med disse Ting og selvfølgelig gøres bekendt med dem i den Belysning, hvori Forsvarsministeren fremsatte dem; og det skulde Partiernes saa gaa og drøfte, indtil Genforeningen kom, uden at jeg i Virkeligheden fik Lejlighed til at svare derpaa, uden at Partiernes fik Lejlighed til at faa en samlet Drøftelse deraf og kunde faa et fælles Lys kastet derover.

Det vil altsaa sige, at jeg for mit Vedkommende skulde gaa i den Tid i en Sump af Sladder og Bagtalelser. Thi andet var det jo ikke, som kunde komme ud af en saadan Stilling; naar det hele skulde gaa hemmeligt mellem Partiernes, kunde jeg komme til at gaa i Maanedvis og blive udpeget som den Mand, der — som det hed, den Gang man gik hemmeligt med det — har søgt at sælge sit Fædreland til Tyskland og søgt at lave en Alliance med Tyskland mod England! Det var altsaa Meningen — efter Ministerens egne Ord, det staaar tydeligt at læse her i Rigsdagstidende —, at det skulde fremsættes for Partiernes, for at de kunde faa Besked og fælde Dom; men offentligt maatte der ikke tales derom, der maatte ingen Diskussion være derom — alt sammen, for at vi kunde samles til Genforeningen med Sønderjylland.

Jeg har ikke set nogen smukkere Politik — „smukkere“ selvfølgelig i Gaaseøjne — fremstillet fra Ministerens Side end netop den. Jeg tror, at en saadan Politik karakteriserer sig selv fuldkommen til Fordømmelse. Jeg har ikke forestillet mig, at nogen kunde tænke paa, at ens politiske Modstander skulde udsættes for en saadan Fremfærd, at han skulde vade i en Sump af Sladder og Løgn og Bagvaskelse i Maanedvis — og saa skulde det gaa under den Titel, at det var alt sammen for Samlingens Skyld, for Slesvigs Skyld. (*Vilhelm Rasmussen*: Saa var det jo en stor Velgerning, at det kom frem). Det var det ogsaa, jeg er meget glad derved; men det takker jeg ikke Forsvarsministeren for. Jeg har udtalt det før og gentager det her, at det er en god Ting, at det er kommet frem.

Hele denne Sag fremstilles nu i en fuldkommen falsk Belysning, nemlig den Belysning, at jeg skulde have søgt at faa en Alliance med Tyskland, at jeg skulde have forsøgt at faa en Overenskomst med Tyskland, fornægtende Danmarks neutrale Stilling. Det er fuldkommen falsk, og al den

Forklaring, der fremsættes ud' fra denne falske Belysning, er selvfølgelig lige saa forkert. Naar den højtærede Minister siger, at jeg har givet tre forskellige Forklaringer overfor Kommissionen, saa er det urigtigt. Thi alle disse Udtalelser falder i den skønneste Forening Ja, den højtærede Indenrigsminister ler, han er stærk i at fremsætte Paastande; jeg har ogsaa set, at han offentlig har gjort det. Men det er ikke nok at fremsætte Paastande. Naar jeg har sagt, at Instruksen var affattet paa den Maade, den var, for at von Moltke kunde forstaa, at der skulde stærke Ting til for at føre os ud af vort Ønske om Neutralitet, og naar jeg har sagt, at Tyskland skulde forstaa, at der skulde bringes saa store Ofre, som de slet ikke vilde bringe, og naar jeg har sagt, at vi gik ikke derfra, medmindre der blev gjort væsentlige Indrømmelser, saa er det, siger man, forskellige Forklaringer. Det er ikke Tilfældet; det er tværtimod en sammenhængende Forklaring, gaaende ud paa, at Ordene maatte bringe von Moltke til at forstaa, at her var ikke noget at komme efter; det var et virkeligt Afslag.

Nu sagde den højtærede Forsvarsminister: Men der er jo ikke noget at give Afslag paa, for Tyskland har jo ikke bedt om noget. Men her maa jeg rigtignok sige, som det ærede Medlem fra Æltoft (N. Neergaard) sagde, at den højtærede Forsvarsminister i sine Fortolkninger gaar højest ensidigt frem. Thi det er dog noget, som vistnok alle her i Tinget husker, at i den første Samtale, von Moltke havde om Bord paa Skibet „Preussen“, talte han netop om militære Aftaler, fremsatte han netop Tilbud om, at der kunde ske militære Aftaler mellem Generalstabene, og at Tyskland vilde være til Hjælp med militære Midler. Men hvad er Militærkonventioner andet end militære Aftaler og militære Overenskomster? Og da dette forelaa fra von Moltke, maatte der selvfølgelig svares derpaa, og Svaret ligger netop i Instruksen; Instruksen er et høfligt Svar, et indirekte Svar. Forholdet mellem Danmark og Tyskland var ikke paa det Tidspunkt saaledes, at det var tilraadeligt at falde ind ad Døren med et kraftigt Afslag; man maatte, som høflige Folk gør, svare høfligt, men dog saaledes, at det kunde forstaaes. Og det blev forstaaet, og det blev end yderligere forstaaet saaledes, at von Moltke sagde, at med Hensyn til Ændring af Forholdene i Slesvig kunde dette kun ske efter en Krig, hvor Danmark havde staaet paa Tysklands Side. Men da vi jo hverken ønskede en saadan Krig, hvor vi stod paa Tysklands Side, eller havde noget som helst